

Opinia przyrodnicza

Szczecin, marzec 2025 rok

ORNITOLOG SZCZECIN

ul. Herbowa 20 lok. 9
71-427 Szczecin

KONTAKT

tel. +48 501 959 535
ornitolog.szczecin@gmail.com
www.ornitolog.szczecin.pl

ZADANIE

Wykonanie opinii przyrodniczej (ptaki i nietoperze) dla budynku **Domu Kultury w Wielu, ul. Dąbrowska 32**

WYKONAWCA

Michał Dworak | Zespół Ornitolog.Szczecin.pl

EKSPERT ORNITOLOG

Michał Dworak

Szczecin, marzec 2025 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. METODYKA WYKONYWANYCH OBSERWACJI.....	4
3. WYNIKI.....	6
4. DOBRE PRAKTYKI DOTYCZĄCE PROWADZENIA PRAC ZWIĄZANYCH Z REMONTEM BUDYNKU	7
5. ZAPEWNIENIE SCHRONIEŃ	8
6. WYMAGANE ZEZWOLENIA.....	10
7. PRZEPISY PRAWNE CHRONIĄCE PTAKI I NIETOPERZE	11
BIBLIOGRAFIA.....	11

1. WSTĘP

Niniejszą dokumentację sporządzono w celu opisanie i określenia wpływu na gatunki objęte ochroną gatunkową (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt) planowanego przedsięwzięcia, polegającego na remoncie budynku **Domu Kultury w Wielu, ul. Dąbrowska 32.**

2. METODYKA WYKONYWANYCH OBSERWACJI

Oceny przyrodniczej dokonano na podstawie wizji terenowej przeprowadzonej w dniu 26.02.2025 r. Tego dnia zakwalifikowano miejsca, które mogą być potencjalnie atrakcyjne dla ptaków jako lęgowe w późniejszym okresie. Przeprowadzono również wywiad środowiskowy z administracją nieruchomości. Obserwację prowadzono od godziny 8:20 do godziny 9:20 czyli w godzinach porannej aktywności ptaków. W trakcie kontroli przedmiotowego obszaru zwracano szczególną uwagę na gatunki ptaków, które w tym okresie przebywają w pobliżu przyszłych miejsc lęgowych. Niewielka powierzchnia umożliwiła jej dokładne oględziny, które polegały na obserwacji budynku wraz z otoczeniem (w promieniu ok. 20 m.), dachu, wnęk okiennych (wykorzystywanych przez oknówki *Delichon urbicum* corocznie w tych samych miejscach), otworów wentylacyjnych. Przeprowadzono również nasłuchy. Budynek kontrolowano również pod kątem obecności szpar, wnęk i ubytków w elewacji, jak również otwory przy rurach spustowych. Takie miejsca są często wykorzystywane przez ptaki.

Obserwacje prowadzono z wykorzystaniem lornetki OLYMPUS EXWP 8x42, lunety Nikon FIELDSCOPE 20x60. Miejsca niedostępne gołym okiem zostały przejrane z powierzchni ziemi za pomocą kamery inspekcyjnej RIDGID AC-300. Dokumentację fotograficzną wykonano aparatem Nikon D7100 z obiektywem NIKKOR 18-300 mm.

Cele obserwacji:

Ptaki

- określenie czy przedmiotowy budynek jest wykorzystywane jako miejsce gniazdowania ptaków i nietoperzy, jeśli tak to jakie gatunki, w jakiej liczebności występują oraz gdzie zlokalizowane są te miejsca;
- określenie potencjalnych miejsc, które mogłyby być zajęte przez ptaki i nietoperze, przed rozpoczęciem prac na przedmiotowym budynku, dokładna lokalizacja tych miejsc;
- zaproponowanie optymalnych metod by zminimalizować ryzyko pokrywania się terminów zasiedlania przez awifaunę przedmiotowego budynku z pracami;
- konieczność ewentualnego zapewnienia ptakom zastępczych miejsc lęgowych w ramach rekompensaty utraconych, które zostaną zniszczone podczas przedmiotowych prac wraz z propozycją takiej rekompensaty.

Nietoperze

- określenie czy budynek jest wykorzystywany jako miejsce schronienia dla nietoperzy, jeśli tak to jakie gatunki, w jakiej liczebności występują oraz gdzie zlokalizowane są te miejsca;
- określenie potencjalnych miejsc, które mogłyby być zajęte przez nietoperze przed rozpoczęciem prac remontowych na przedmiotowym budynku, dokładna lokalizacja tych miejsc;
- zaproponowanie optymalnych metod by zminimalizować ryzyko pokrywania się terminów zasiedlania przez zwierzęta przedmiotowego budynku z pracami;
- konieczność ewentualnego zapewnienia chiropterofaunie zastępczych miejsc lęgowych w ramach rekompensaty utraconych, które zostaną zniszczone podczas prac remontowych wraz z propozycją takiej rekompensaty.

Ptaki

Obserwacje ornitologiczne powinny zostać przeprowadzone 2-krotnie w drugiej połowie kwietnia i drugiej połowie maja. Jeśli prace mają być realizowane między 1 września a 31 marca, badania te można przeprowadzić wiosną poprzedzającą remont. Jeśli prace są planowane na okres 1 kwietnia - 31 sierpnia, badania należy przeprowadzić wiosną roku poprzedniego. W szczególnych przypadkach badania mogą być przeprowadzone w innym czasie. Ponieważ jednak nie ma wówczas możliwości identyfikacji rzeczywistego zajęcia budynku przez ptaki, przy szacowaniu potencjalnej szkody i planowaniu działań zapobiegawczych oraz podstawowych, uzupełniających i kompensacyjnych środków zaradczych należy przyjmować maksymalne zasiedlanie przez ptaki, jakie jest możliwe w tego typu budynkach.

Nietoperze

Obserwacje chiropterologiczne powinny być przeprowadzone 3-krotnie - w drugiej połowie czerwca, w sierpniu i w październiku. Jeśli zaistnieje potrzeba rezygnacji z jednej z tych kontroli, należy odnośnie nietoperzy zastosować tę samą zasadę, jak w wypadku pominięcia wiosennych badań ornitologicznych. Ponieważ nietoperze mogą znajdować się w budynkach przez cały rok, a także ustawicznie mogą zmieniać schronienia, bezwarunkowo dodatkowo szczegółowa kontrola powinna bezpośrednio poprzedzać lub towarzyszyć zabezpieczeniu wykrytych poprzednio szczelin i otworów mogących stanowić schronienie nietoperzy, albo pracom remontowym, jeśli byłoby prowadzone bez uprzedniego zabezpieczenia tych miejsc.

3. WYNIKI

Podczas obserwacji dokonano inwentaryzacji przyrodniczej wszystkich ścian budynku.

Podczas wizji terenowej zaobserwowano:

- **Gołąb miejski** *Columba livia f. urbana* – ptak odpoczywający na terenie planowanej inwestycji.

Podczas inwentaryzacji nie stwierdzono gniazdowania gatunków ptaków na budynku.

Nietoperze

W trakcie wizji nie stwierdzono występowania gatunków chronionych, co podyktowane jest brakiem dogodnych miejsc do rozrodu, ewentualnie schronień bądź miejsc hibernacji. W obrębie dachu nie zaobserwowano jakichkolwiek śladów bytowania zwierząt (szczątki, odchody itp.).

W związku z powyższym, w wyniku przeprowadzenia planowanych prac nie ulegnie pogorszeniu stan środowiska naturalnego. Nie ma przeciwwskazań do prowadzenia przedmiotowych prac.

4. DOBRE PRAKTYKI DOTYCZĄCE PROWADZENIA PRAC ZWIĄZANYCH Z REMONTEM BUDYNKU

O dokładnym terminie rozpoczęcia prac remontowych należy powiadomić autora opracowania. Zaleca się, aby na 10 dni przed rozpoczęciem prac związanych z remontem elewacji ornitolog jeszcze raz sprawdził czy na/w budynku ptaki nie przystąpiły do lęgów (dotyczy to terminu prowadzenia prac po 1 marca do 31 sierpnia). Poinformowanie odpowiednio wcześniej ornitologa o planowanym terminie rozpoczęcia prac termomodernizacyjnych jest obowiązkiem inwestora. W przypadku gdy prace będą wykonywane etapami należy o tym fakcie poinformować ornitologa najpóźniej na 5 dni przed rozpoczęciu każdego z etapów. Nawet doświadczony specjalista ornitolog może nie wykryć

wszelkich potencjalnych miejsc lęgowych ptaków. **W okresie jesienno – zimowym** (listopad - luty) **zaleca się zabezpieczyć otwory, i ubytki w elewacji** (w szczególności miejsca jakie wskazano jako potencjalne miejsca lęgowe) tak, żeby przed pracami remontowymi nie mogły się w nich zasiedlić ptaki.

W przypadku nieumyślnego zniszczenia gniazda z lęgiem (gołębie mogą mieć lęgi praktycznie przez cały rok), należy przerwać prace i niezwłocznie wezwać przyrodnika, który zdecyduje o odpowiedniej formie udzielenia pomocy bądź umieszczeniu w odpowiednim ośrodku rehabilitacji lub zapewni alternatywne zimowisko. Zaleca się nadzór ornitologiczny nad pracami, w celu podjęcia odpowiednich decyzji.

W przypadku zastosowania na budynku kolców odstrasżających ptaki, należy montować tylko kolce z plastikowymi lub gumowymi zabezpieczeniami na końcach. Uchroni to ptaki przed nabijaniem się na kolce¹. Warto pamiętać, że nieprawidłowe stosowanie tego typu odstrasżaczy, a co za tym idzie narażanie ptaków na zranienie lub śmierć narusza przepisy ustawy o ochronie przyrody. W stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną zabrania ona nie tylko ich umyślnego zabijania, okaleczania, niszczenia siedlisk, ale także płoszenia i niepokojenia (ustawa o ochronie przyrody, art. 52 ust. 1 pkt 1, 4 oraz 11), a każdy kto narusza te zakazy podlega karze grzywny lub aresztu.

5. ZAPEWNIENIE SCHRONIEŃ

¹ Opinia dotycząca stosowania odstrasżaczy w postaci kolców wydana przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska sygn. DOPozgiz.600.Z.5.2011.dł.

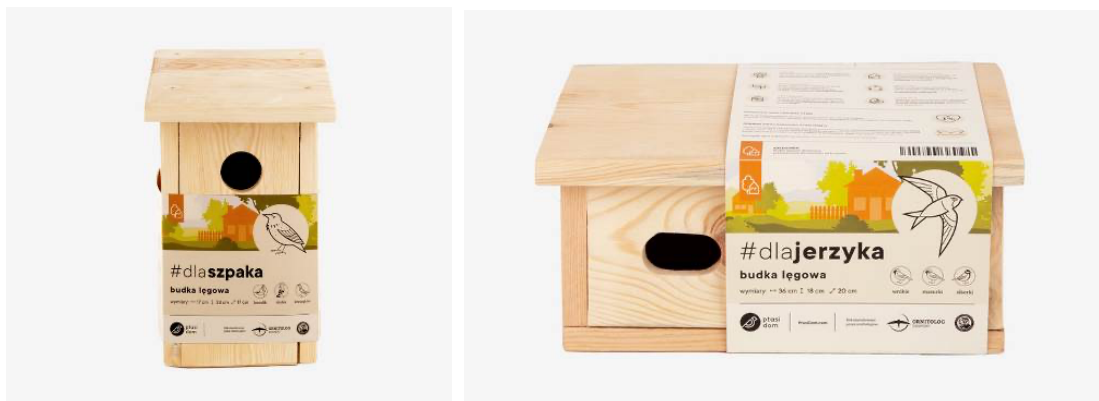
Prace związane z remontem i modernizacją elewacji budynku są niezbędne i korzystne dla środowiska naturalnego jak również gospodarczo jednak, żeby nie przyniosły szkody przyrodniczej, należy zwierzętom zapewnić istnienie odpowiedniej ilości właściwych schronień, przynajmniej minimalnie rekompensujących ilość utraconych miejsc lęgowych (lub potencjalnych miejsc lęgowych) w wyniku remontu.

Liczba alternatyw schronień powinna w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ew. rekompensaty za szkody poniesione przez populacje tych gatunków w czasie remontu. Przy czym to zrównoważenie strat należy rozpatrywać w skali lokalnej (np. osiedla, ew. dzielnicy), a nie pojedynczego budynku, na którym czasami może nie być możliwości zamieszczenia odpowiedniej liczby skrzynek. Pamiętać należy o tym, że z reguły nie wszystkie skrzynki są zajmowane przez ptaki, więc ich liczbę trzeba zwiększyć w zależności od gatunku i warunków lokalnych o 50-200% w stosunku do liczby par ptaków gniazdujących na budynku, przed jego remontem.

Alternatywne miejsca lęgowiedla ptaków

Po zakończonych pracach budowlanych zaleca się wywieszenie nie mniej niż 2 budki lęgowe dla ptaków. Ich zastosowanie i możliwość zasiedlenia tych miejsc przez ptaki w przyszłości pozytywnie wpłynie na podniesienie potencjału lęgowego w tym miejscu. Zależy to jednak od dobrej woli inwestora.

Lokalizacja skrzynek lęgowych według zaleceń ornitologa.

Fot. Budka lęgowa dla szpaka i jerzyka / wróbla. (fot. www.PtasiDom.com)

Nawet doświadczony specjalista ornitolog może nie wykryć wszelkich potencjalnych miejsc lęgowych ptaków. **Dlatego zaleca się objęcie remontowanego budynku nadzorem przyrodniczym.** W przypadku nieumyślnego zniszczenia gniazda z lęgiem, należy przerwać prace i niezwłocznie wezwać przyrodnika, który zdecyduje o odpowiedniej formie udzielenia pomocy bądź umieszczeniu w odpowiednim ośrodku rehabilitacji lub zapewni alternatywne zimowisko.

6. WYMAGANE ZEZWOLENIA

Podczas prowadzenia obserwacji na budynku nie stwierdzono obecności ptaków gniazdujących w budynkach ani śladów nietoperzy. W związku z powyższym inwestor lub wykonawca prac budowlanych nie ma obowiązku uzyskania zezwoleń od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Niniejsza dokumentacja jest ważna do 01.03.2026 roku i może ulec zmianie.

7. PRZEPISY PRAWNE CHRONIĄCE PTAKI I NIETOPERZE

Przystępując do jakichkolwiek prac budowlanych lub remontowych, należy pamiętać, o przepisach prawa chroniących ptaki w budynkach.

Mają tu zastosowanie następujące przepisy:

1. Ustawa o ochronie zwierząt z dn. 21 sierpnia 1997 (Dz. U. 2013 r., poz. 856 z późn. zm.);
2. Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 (Dz. U. 2015 r., poz. 1651 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183);
4. Ustawa prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 (Dz. U. 2016 r., poz. 290);
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.);
6. Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dn. 13 kwietnia 2007 (Dz. U. 2014 r., poz. 1789 z późn. zm.);
7. Ustawa prawo ochrony środowiska z dn. 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.).

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne:

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks Karny (Dz.U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183);

Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 (Dz. U. 2015 r. ,poz. 1651 z późn. zm.);

Ustawa o ochronie zwierząt z dn. 21 sierpnia 1997 (Dz. U. 2013 r., poz. 856 z późn. zm.);

Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dn. 13 kwietnia 2007 (Dz.U. 2014 r., poz. 1789 z późn. zm.);

Ustawa prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 (Dz. U. 2016 r. , poz. 290);

Ustawa prawo ochrony środowiska z dn. 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2013 r. , poz. 1232 z późn. zm.).

Literatura:

Bocheński M., Ciebiera O., Dolata P., Jerzak L., Zbyryt A., Ochrona ptaków w mieście. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Gorzów Wielkopolski 2013;

Busse P. (red), Mały Słownik Zoologiczny. Ptaki. Tom I. Wiedza Powszechna. Warszawa 1990;

Kuczyński L., Chylarecki P., Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliska, trendy. GIOŚ, Warszawa 2012;

Luniak M., Ptaki w budynkach. Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków, Warszawa 2010;

Svensson L., Ptaki Europy i obszaru śródziemnomorskiego. Przewodnik Collinsa. Multico, 2012;

Wylegała P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlare R., Paszkiewicz R., Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”. Poznań 2009.

Strony Internetowe:

www.gdos.gov.pl

www.lublin.rdos.gov.pl

www.stop.eko.org.pl

www.warszawa.rdos.gov.pl

